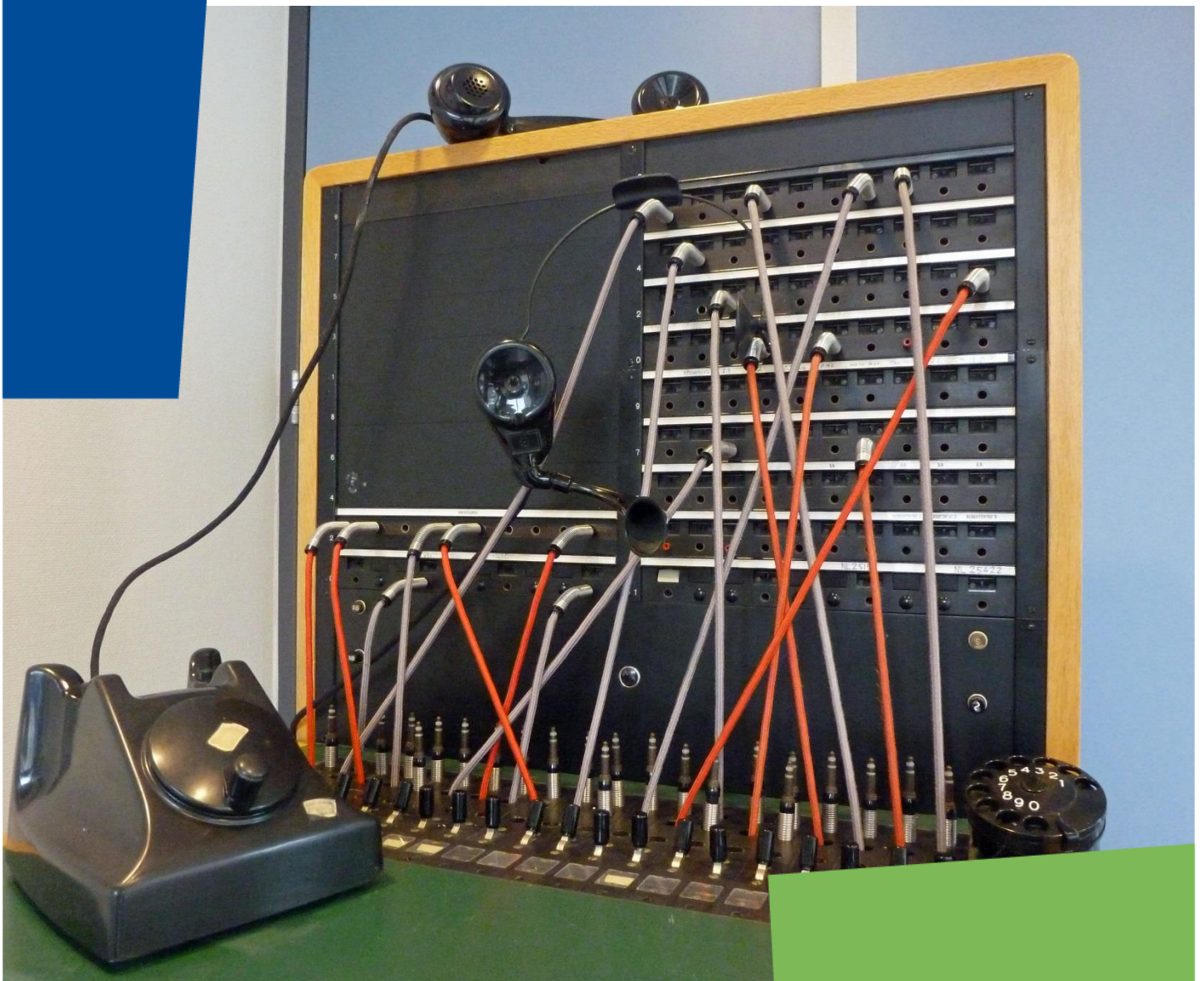

Prestatieaanbod 2018 Schakelen

Vastgesteld door directeur 18 oktober 2017

Goedgekeurd door raad van toezicht 25 oktober 2017

Inhoud

Inleiding	3
1. Beschermen	4
1.1 Monumentenwacht.....	4
1.2 Restauratie Opleidingsprojecten	4
1.3 Zeeuws Archeologisch Depot.....	5
1.4 Certificering archeologische werkzaamheden.....	5
1.5 Meldpunt voor Bodemvondsten.....	5
1.6 Meldpunt Erfgoed Zeeland.....	5
1.7 Projecten	6
2. Benutten	7
2.1 Verzamelen en verspreiden van informatie	7
2.2 Helpdesk	7
2.3 Advisering en ondersteuning	8
2.4 Samenwerkingsverband vrijwilligers(organisaties), platforms en SCEZ.....	8
2.5 Projecten	9
3. Beleven	10
3.1 Zeeuwse Ankers	10
3.2 Open Dag	11
3.3 Erfgoeddag in het Landschap.....	11
3.4 In 't Zeêuws.....	11
3.5 Doorgaande leerlijn en 'erfgoedbelevlijn'	11
3.6 Projecten	12
4. Begroting 2018 per prestatieveld	13

Inleiding

Het jaar 2018 is het tweede jaar van de provinciale cultuurbeleidsperiode (2017-2020). Dit prestatieaanbod geeft in hoofdlijnen weer welke werkzaamheden de SCEZ in dat jaar voor de Provincie wil uitvoeren en welke Integrale Kostensubsidie en eventuele extra provinciale middelen daarvoor nodig zijn. De SCEZ is onderdeel van de culturele infrastructuur van Zeeland.

De SCEZ voert in het verlengde van het prestatieaanbod ook werkzaamheden voor derden uit (waaronder overheden en erfgoedorganisaties), die worden bekostigd met andere middelen. Deze werkzaamheden zijn niet in het prestatieaanbod opgenomen.

Het motto voor de huidige beleidsperiode is 'Schakelen'. Naar gelang de situatie daarom vraagt wisselt de SCEZ van versnelling. Daarnaast zorgt de SCEZ voor verbindende schakels.

Erfgoed heeft waarde op zich, maar staat niet op zichzelf. Het maakt deel uit van een breder, maatschappelijk geheel. Erfgoed heeft betekenis voor het wonen, werken en recreëren in Zeeland.

De SCEZ richt haar werkzaamheden zodanig in dat er koppelingen kunnen worden gemaakt met de (cultuur)beleidsdoelstellingen van de Provincie. Samen met andere partners en samen met de Zeeuwen wordt gewerkt aan de maatschappelijk opgaven van Zeeland van de komende jaren. De provinciale beleidskaders zijn *Krachten bundelen. Perspectief voor Zeeland. Coalitieakkoord 2015-2019* en de *Nota provinciaal cultuurbeleid 2017-2020*. In september 2017 verscheen de 'midtime review' van dit document met een herijking van de maatschappelijke opgaven en een evaluatie van de actiepunten.

Het prestatieaanbod voor 2018 is gelijk van opzet aan dat van 2017. De werkzaamheden zijn integraal ondergebracht in drie thema's: beschermen, benutten en beleven. Deze thema's houden verband met drie maatschappelijke opgaven van de Provincie: zichtbaar Zeeland, aantrekkelijk Zeeland en beleefbaar Zeeland. Het onderscheid in thema's en maatschappelijke opgaven is niet absoluut. Er zijn de nodige schakels.

Over het prestatieaanbod is zo goed mogelijk afgestemd met de Provincie. Het provinciale *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* was medio oktober 2017 nog niet gereed, zodat nog niet kon worden aangegeven welk onderdeel van het prestatieaanbod rechtstreeks verband houdt met een daarin vermeld actiepunt.

Middelburg, 18 oktober 2017

Prestatieveld

1. Beschermen

Zichtbaar Zeeland

De aantrekkingskracht van Zeeland voor inwoners, bedrijven, toeristen en cultuurliefhebbers wordt deels bepaald door het erfgoed. Erfgoed geeft de omgeving karakter. Monumenten en archeologische en cultuurhistorische elementen maken het landschap, de steden en de dorpen herkenbaar. Het zijn identiteitsdragers met een diepere betekenis. Om dit zo te houden en waar mogelijk te versterken moet het in de eerste plaats worden beschermd.

De SCEZ draagt bij aan een zichtbaar Zeeland door het erfgoed ontwikkelingsgericht te behouden en te beschermen. Ze doet dat door het uitvoeren van bouwkundige inspecties aan monumentenpanden, door het faciliteren van het Restauratie Opleidingsproject, door het beheer van het Zeeuws Archeologisch Depot, door certificering voor de archeologische werkzaamheden, door het faciliteren en onderhouden van meldpunten en door het ontwikkelen en uitvoeren van projecten die bijdragen aan de zichtbaarheid en de (preventieve) bescherming van het erfgoed.

1.1 Monumentenwacht

De SCEZ inspecteert monumentenpanden op basis van landelijke standaarden (*Inspectiehandboek Monumentenwacht*). In het verlengde daarvan adviseert de Monumentenwacht de eigenaren omtrent het onderhoud van hun pand. Doel is het verval van cultuurhistorische gebouwen te voorkomen door het treffen of bevorderen van preventieve onderhoudsmaatregelen. De Monumentenwacht heeft ruim 750 abonnees, met in totaal ruim 1.000 monumenten. Een aangesloten monument wordt als uitgangspunt een keer per jaar of een keer in de twee jaar geïnspecteerd afhankelijk van de onderhoudsstaat en/of de wens van de eigenaar. Daarnaast worden incidentele inspecties (op maat) uitgevoerd waaronder aankoopinspecties, QuickScans en gebrekenrapportages.

In 2017 is in opdracht van de Provincie door het bureau Fenicks een monitor (O-meting) uitgevoerd naar de onderhoudstoestand van de rijksmonumenten (met uitzondering van de woonhuizen) in Zeeland. Dit vloeit voort uit de in IPO-verband met de Rijksdienst voor het cultureel Erfgoed gemaakte afspraken over de Erfgoedmonitor gebouwd Erfgoed. De Monumentenwacht heeft daaraan bijgedragen door het beoordelen van foto's. Jaarlijks moet een deel van de monumenten (25%) worden gemonitord.

Dit onderdeel sluit aan bij actiepunt ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).

- 1.1.1 Uitvoeren van bouwkundige inspecties aan minimaal 600 monumenten.
- 1.1.2 Monitoring van circa 25% van de rijksmonumenten (met uitzondering van de woonhuizen) ten behoeve van de Erfgoedmonitor. Uitvoering hiervan is deels afhankelijk van de middelen die de Provincie hiervoor (buiten de IKS om) ter beschikking stelt en de specifieke eisen die de Provincie aan de monitoring stelt (fysieke inspecties of inspecties aan de hand van foto's of een combinatie van beide).

1.2 Restauratie Opleidingsprojecten

De SCEZ faciliteert Restauratie Opleidingsprojecten (ROP) door een werkplek te bieden aan de ROP-coördinator Zeeland en door vergaderfaciliteiten aan te bieden. Voor het uitvoeren van kwalitatief goede restauraties en daarmee voor het behoud van monumenten zijn restauratiekennis en -vaardigheden onontbeerlijk. In dat opzicht is ook talentontwikkeling belangrijk. De Provincie subsidieert het ROP.

Dit onderdeel sluit aan bij actiepunt ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).

- 1.2.1 Faciliteren van het ROP-Zeeland.

1.3 Zeeuws Archeologisch Depot

De SCEZ voert alle (wettelijke) taken uit die verband houden met het beheer van het Zeeuws Archeologisch Depot. Naast de reguliere werkzaamheden waaronder het ontvangen van bezoekers, het organiseren van educatieve activiteiten en andere vormen van publieksontsluiting, de afhandeling van bruikleenverzoeken en het voorbereiden en begeleiden van deponeringen wordt in 2018 verder gewerkt aan de implementatie en (verdere) ontwikkeling van het in 2017 in gebruik genomen nieuwe Depotbeheersysteem (DBS). Dit DBS vervangt TMS en op termijn ook ArcheoLink. Met het DBS sluit de SCEZ aan bij de landelijke infrastructuur en wordt voldaan aan de eisen die de Erfgoedwet stelt aan het digitaal communiceren met archeologische bedrijven en het digitaal ontsluiten van archeologische opgravingsinformatie.

Het is de ambitie van de SCEZ en de Provincie om het DBS in de komende jaren verder te ontwikkelen tot een volwaardig Zeeuws Archeologisch Informatiesysteem.

Dit onderdeel sluit aan bij actiepunten van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).

- 1.3.1 Beheer van het Zeeuws Archeologisch Depot.
- 1.3.2 Verdere implementatie van het DBS in basisvariant. Het oude TMS en ArcheoLink blijven beschikbaar en (voor wat betreft ArcheoLink) operationeel tot het moment dat alle daarin opgeslagen informatie in DBS is ingevoerd.
- 1.3.3 Invoer van vondstgegevens (DBS, ArcheoLink, Archis).

1.4 Certificering archeologische werkzaamheden

De SCEZ is in 2017 gecertificeerd voor de protocollen Programma van Eisen, Bureauonderzoek, IVO (voorlopig certificaat), Opgraven (voorlopig certificaat) en Depotbeheer. Dit is een uitvloeisel van de Erfgoedwet die per 1 juli 2016 in werking is getreden. De SCEZ voert de archeologische werkzaamheden die onder deze protocollen vallen uit conform de Beoordelingsrichtlijn SIKB 4000. Met de certificering is in 2017 tevens een kwaliteitsmanagementsysteem ingevoerd, dat is beschreven in een kwaliteitshandboek.

Om de certificering te behouden wordt jaarlijks een interne en een externe audit uitgevoerd en worden werkzaamheden uitgevoerd die vallen onder de protocollen. Voor de vier archeologische medewerkers die als actor zijn geregistreerd in het Actorregister Archeologie, geldt dat zij moeten blijven voldoen aan de gestelde opleidings- en ervaringseisen.

Dit onderdeel sluit aan bij actiepunten van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).

- 1.4.1 Behoud van de certificaten Programma van Eisen, Bureauonderzoek, IVO, Opgraven en Depotbeheer door het (laten) uitvoeren van interne en externe audits en het actueel houden van het kwaliteitshandboek.

1.5 Meldpunt voor Bodemvondsten

De SCEZ fungeert op verzoek van de Provincie als provinciaal meldpunt voor archeologische vondsten. Hiermee is er een centraal punt gecreëerd waar alle archeologische informatie kan worden gemeld. De informatie wordt opgeslagen in de databestanden van de SCEZ en in de nationale database Archis, en is daarmee beschikbaar voor overheden, bedrijven en het brede publiek. Het meldpunt voorkomt versnippering van archeologische kennis. Een vondstmelding kan leiden tot archeologische werkzaamheden die vallen onder het certificaat IVO of Opgraven.

In 2017 is het SCEZ-protocol voor het opnemen van vondstmeldingen voor de komende jaren herijkt en opnieuw vastgesteld.

- 1.5.1 Opnemen en verwerken van vondstmeldingen (circa 100) en waar nodig uitvoeren van archeologisch (nood)onderzoek (circa 25).

1.6 Meldpunt Erfgoed Zeeland

Het Meldpunt Erfgoed Zeeland is een netwerk- en overlegstructuur en daarmee een platform voor de particuliere monumentenzorg in Zeeland. Via de website meldpunterfgoedzeeland.nl kan iedereen (overheden

en burgers) meldingen doen van bedreigd, onbekend en/of ondergewaardeerd erfgoed. Meldingen worden verwerkt door de deelnemende organisaties. De SCEZ maakt deel uit van het Meldpunt en ondersteunt en adviseert het.

In 2017 is onderzocht hoe het Meldpunt voor Bodemvondsten en het Meldpunt Erfgoed Zeeland meer op elkaar kunnen worden afgestemd. Integratie van beide meldpunten ligt niet voor de hand, gezien de specifieke functie van het Meldpunt voor Bodemvondsten. Wel is gekozen voor een efficiëntere informatieoverdracht en afstemming. De in het Meldpunt Erfgoed Zeeland samenwerkende erfgoedorganisaties zijn vrijwel allemaal vrijwilligersorganisaties. In die zin is het Meldpunt ook betrokken bij de vernieuwing en de herijking van het samenwerkingsverband van vrijwilligersorganisaties, platforms en de SCEZ (zie prestatievelid 2 Benutten, aanbod 2.4).

- 1.6.1 Organisatie van 2 bijeenkomsten van het Meldpunt. Afhankelijk van de ontwikkelingen van het samenwerkingsverband kan 1 van die bijeenkomsten worden geïntegreerd in een bijeenkomst van het nieuwe cluster Erfgoed en Ruimte (zie 2.4).
- 1.6.2 Opnemen en verwerken van meldingen bedreigd, onbekend en/of ondergewaardeerd erfgoed. Hiervoor wordt de website meldpunterfgoedzeeland.nl benut, waarvan het in de bedoeling ligt dat deze wordt geïntegreerd in de nieuwe website scez.nl.

1.7 Projecten

De SCEZ onderneemt initiatieven en ontwikkelt projecten en activiteiten die bijdragen aan de zichtbaarheid en de (preventieve) bescherming van erfgoed. In voorkomende gevallen draagt de SCEZ bij aan de uitvoering van die projecten.

In 2018 wordt uitvoering gegeven aan 4 projecten of projectideeën.

- 1.7.1 Herbestemming van monumenten. Dit is een actueel thema, zowel op rijksniveau als op provinciaal en gemeentelijk niveau. De SCEZ heeft het onderwerp in 2017 aan de orde gesteld in overleggen met onder andere de gemeenten in het kader van de vernieuwing en versterking van de samenwerking onderling en met de SCEZ. In 2018 krijgt dit een verdere focus, door aan te sluiten bij de wens van de Provincie bij te dragen aan het herbestemmen van beeldbepalende rijksmonumenten. Gedacht kan worden aan verdere inventarisatie van leegstaande of leegkomende monumentale gebouwen en het inventariseren en faciliteren van geschikte gebruikersfuncties. Hierbij wordt aangesloten bij de eerder genoemde vernieuwing en versterking van het samenwerkingsverband van en met de gemeenten. Dit onderdeel sluit aan bij actiepunt ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).
- 1.7.2 Monumentenpaspoort. De SCEZ voert in het kader van innovatieve aanpakken (VNG) samen met andere partners een project uit, dat voorziet in de ontwikkeling en realisatie van een monumentenpaspoort ten behoeve van energiebesparing bij monumenten. Dit project gaat eind 2017 de tweede fase in. Werkzaamheden worden deels onder de werking van de integrale kosten subsidie verricht en gelden in die zin als cofinanciering. De projectsubsidie dekt de specifieke uitvoeringskosten. Dit onderdeel sluit aan bij actiepunt ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).
- 1.7.3 Project Betere Bestemming voor de Boerderij. In 2017 zijn de voorbereidingen gestart voor een aanvraag bij het Programma Visie Erfgoed en Ruimte van de RCE. Het is een gezamenlijk initiatief van Provincie, SCEZ, Stichting Landschapsbeheer Zeeland en enkele gemeenten. Centraal staan de mogelijkheden voor doorontwikkeling van agrarisch erfgoed. De aanvraag wordt vóór 1 maart 2018 ingediend. Beoordeling en beschikking zijn vóór 1 april bekend. Bij positieve uitslag wordt het project nog in 2018 uitgevoerd. Werkzaamheden worden deels onder de werking van de integrale kostensubsidie verricht en gelden in die zin als cofinanciering.
- 1.7.4 Registratie en (digitale) ontsluiting van de Zeeuwse museumcollecties. In het verleden heeft de SCEZ hieraan projectmatig bijgedragen onder andere door het Museum Inventarisatie Project (2004-2005), het project Erfgoed Inzichtelijk (2006-2011) en het project voor de Vereniging Musea Schouwen-Duiveland (2016). In 2017 is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om hier de komende jaren een vervolg aan te geven. Dit onderzoek heeft zich gericht op het aanbieden van een format voor musea om in regionaal verband (Walcheren, Zeeuws-Vlaanderen, De Bevelanden/Tholen) te komen tot registratie en (digitale) collectieontsluiting. Daarbij is ook aandacht besteed aan de aspecten behoefte en haalbaarheid. Per museum is een actieplan gemaakt. Realisatie hiervan is deels afhankelijk van externe financiering. Dit onderdeel sluit aan bij actiepunt ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).

Prestatieveld

2. Benutten

Aantrekkelijk Zeeland

Zeeland is aantrekkelijk om in te wonen en te werken. Belangrijk hiervoor is de leefbaarheid en de mogelijkheid om gebruik te maken van voorzieningen. Erfgoed is onderdeel van de woon- en werkomgeving en draagt bij aan het versterken van de leefbaarheid. Erfgoed is een bron van inspiratie. Het omgaan met erfgoed heeft maatschappelijke impact. Eigenaren, overheden en vrijwilligersorganisaties willen er wat mee.

De SCEZ draagt bij aan een aantrekkelijk Zeeland door beroepsmatig of vrijwillig bij het erfgoed betrokken partijen te faciliteren en te ondersteunen bij het benutten van het erfgoed. Zij doet dat door informatie te verzamelen en te verspreiden, door in een helpdesk te voorzien, door te adviseren en te ondersteunen, door een samenwerkingsverband met vrijwilligers(organisaties) te ontwikkelen en te faciliteren en door projecten te ontwikkelen en uit te voeren die bijdragen aan het benutten van erfgoed.

2.1 Verzamelen en verspreiden van informatie

De SCEZ is centraal aanspreekpunt en kennis- en informatiecentrum op het gebied van het erfgoed. Zij verzamelt, bundelt en verspreidt erfgoedinformatie.

- 2.1.1 Zeeuws Erfgoed. De SCEZ geeft in maart, juni, september en december *Zeeuws Erfgoed | blad voor erfgoedliefhebbers* uit. Het wordt toegezonden aan circa 1.300 relaties waaronder de 550 donateurs van de SCEZ en de abonnees van de Monumentenwacht. Medewerkers leveren tekstbijdragen en beeldmateriaal en zijn verantwoordelijk voor de (eind)redactie. Tekstbijdragen worden ook geleverd door externe deskundige en gastauteurs.
- 2.1.2 Nieuwsbrieven. De SCEZ verspreidt actuele erfgoedinformatie via de digitale *Nieuwsbrieven Erfgoed en Ruimte* (circa 350 e-mailadressen) en *Erfgoed en Publiek* (circa 680 e-mailadressen). De nieuwsbrieven verschijnen elk circa zes keer per jaar. Erfgoedinformatie met betrekking tot publieksactiviteiten wordt daarnaast ook verspreid via de website en digitale nieuwsbrieven van Zeeuwse Ankers.
- 2.1.3 Website. Via www.scez.nl informeert de SCEZ over de eigen organisatie en de verschillende producten en diensten. Verder wordt informatie verstrekt over erfgoed en erfgoedbeleid in Zeeland en over actualiteiten en ontwikkelingen.
- 2.1.4 Website. In 2017 is een eerste kader voor de vernieuwing van de website gereedgekomen. Inhoud en functionaliteiten zijn in breder gebruikersperspectief bekeken ('digitaal erfgoedhuis'). Het is de bedoeling dat door SCEZ beheerde websites als meldpunterfgoedzeeland.nl in de nieuwe website worden geïntegreerd. Vernieuwing van de website vergt veel tijd en geld van de organisatie. Het tempo van de realisatie is daarvan afhankelijk.

2.2 Helpdesk

De SCEZ voorziet in een helpdesk voor eigenaren, overheden, erfgoedorganisaties, onderwijsinstellingen en wetenschappelijke instellingen, erfgoedvrijwilligers en andere bij het erfgoed betrokken Zeeuwen. Deze helpdesk heeft betrekking op archeologie, cultuurhistorie en monumenten, erfgoededucatie, immaterieel erfgoed (waaronder streektalen) en musea. Voor de beantwoording van een helpdeskvraag wordt een indicatieve tijdsduur aangehouden van maximaal 1 uur per vraag.

- 2.2.1 Bieden van een helpdesk voor beantwoording van vragen van eigenaren, overheden en organisaties en vrijwilligers met betrekking tot erfgoed.

2.3 Advisering en ondersteuning

De SCEZ adviseert Provincie, gemeenten, waterschap, eigenaren en erfgoedorganisaties. De adviezen aan Provincie, gemeenten, waterschap en erfgoedorganisaties hebben betrekking op alle onderdelen van het erfgoed. De SCEZ is vaste adviseur van de Provincie. In die zin hebben medewerkers van de SCEZ regelmatig contact met medewerkers van de Provincie. Voor inhoudelijke advisering op het gebied van archeologisch onderzoek waarbij de Provincie rechtstreeks opdrachtgever is worden apart uren begroot. De advisering heeft geen betrekking op werkzaamheden die rechtstreeks voortvloeien uit wettelijke taken van gemeenten en waterschap.

Belangrijke onderwerpen in de advisering en ondersteuning betreffen de implicaties van de Erfgoedwet (1 juli 2016 in werking getreden) en de Omgevingswet (treedt naar verwachting op 1 januari 2021 in werking), en duurzaamheid en herbestemming (monumenten). In dat kader wordt ook bijgedragen aan het vervolg van de eind 2017 af te ronden boerderijeninventarisatie.

Vwordt aandacht besteed aan de mogelijkheden die Europa biedt om bepaalde onderwerpen in een breed, internationaal kader op te pakken. Op deze punten wordt ook de aansluiting gezocht bij prestatieaanbod 2.4 (zie hieronder).

In sommige gevallen ondersteunt of faciliteert de SCEZ overheden bij het uitvoeren van hun wettelijke taken.

- 2.3.1 Advisering Provincie, gemeenten, waterschap, eigenaren en erfgoedorganisaties.
- 2.3.2 Organisatie van planoverleggen naar behoefte (circa 9).
- 2.3.3 Bijdragen aan kennisontwikkeling. Zwaartepunt ligt bij kennisontwikkeling op het gebied van de archeologie, aansluitend op de kernthema's van de POAZ 2017-2024. Inzet is om werkzaamheden op te pakken die verband houden met kernthema's die ook andere onderdelen van het prestatieaanbod raken, in concreto de kernthema's Verdrongen land en dorpen, Onderzoek naar infrastructuur en Publiekswerking. Onder dit onderdeel van het prestatieaanbod valt ook het archeologisch onderzoek, waaronder veldonderzoek.
Dit onderdeel sluit aan bij de actiepunten ? en ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).
- 2.3.4 Organisatie van 2 netwerkdagen.
- 2.3.5 Organisatie van 2 beleidsoverleggen met RCE, Provincie en gemeenten.

2.4 Samenwerkingsverband vrijwilligers(organisaties), platforms en SCEZ

De SCEZ ondersteunt, adviseert en faciliteert van oudsher een aantal provinciaal werkende platforms en vrijwilligersorganisaties. In 2016 zijn door enkele platforms, vrijwilligersorganisaties en de SCEZ initiatieven ondernomen om te komen tot een nieuwe, netwerkachtige krachtenbundeling die moet leiden tot meer samenhang, verbinding en integraliteit. Bestaande middelen en menskracht van zowel de platforms en de vrijwilligersorganisaties als de SCEZ kunnen daardoor efficiënter worden ingezet. In 2017 is samen met de vrijwilligersorganisaties en platforms verder gewerkt aan de vorm, inhoud en de werkwijze van het samenwerkingsverband. Dit gebeurde onder andere in de vorm van bijeenkomsten en contactdagen. In september is een eerste voortgangsrapportage aan de Provincie gepresenteerd. In projectvorm wordt verder gewerkt aan het in beeld brengen van de gewenste werkwijze en ondersteuningsstructuur. In het voorjaar van 2018 worden de uitkomsten gepresenteerd en volgt de verdere implementatie.

Dit onderdeel sluit aan bij actiepunt ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).

- 2.4.1 Samen met de vrijwilligers(organisaties) en platforms verder werken aan de nieuwe krachtenbundeling. Afronding in het voorjaar van 2018 in de vorm van een notitie. Aansluitend de implementatie van de nieuwe structuur. De Provincie wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en geadviseerd over de ondersteuning in de jaren 2018-2020.
Organisatie van 2 (plenaire) bijeenkomsten van het samenwerkingsverband.
- 2.4.2 Organisatie van een contactdag 'Erfgoed en Ruimte' in de eerste helft van het jaar en een contactdag 'Erfgoed en Publiek' in de tweede helft van het jaar. Hierover wordt afgestemd met de clusters Erfgoed en Ruimte, en Erfgoed en Publiek van het samenwerkingsverband van provinciale vrijwilligersorganisaties en platforms.
- 2.4.3 Organisatie van scholingsbijeenkomsten, studiedagen en cursussen naar behoefte. Prioriteit van de SCEZ gaat uit naar behoefte die door meerdere vrijwilligersorganisaties en in het kader van het samenwerkingsverband wordt uitgesproken. Onder dit onderdeel van het presentatieaanbod vallen ook

lezingen en presentaties die door medewerkers worden gehouden, op vraag van overheden, erfgoedorganisaties en maatschappelijke organisaties, of van een specifieke doelgroep vrijwilligers.

2.4.4 Organisatie van de Zeeuwse Amateur Archeologen Dag.

2.5 Projecten

De SCEZ onderneemt initiatieven en ontwikkelt projecten en activiteiten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Zeeland als woon- en werkomgeving en die bijdragen aan het benutten van het erfgoed. In voorkomende gevallen draagt de SCEZ bij aan de uitvoering van die projecten.

In 2018 wordt uitvoering gegeven aan 2 projecten of projectideeën.

- 2.5.1 Het jaar 2018 is door de Europese Commissie uitgeroepen tot Europees jaar van het Erfgoed. De voorbereidingen hiervan zijn pas laat in 2017 gestart. Het Jaar is in 2017 door de SCEZ onder de aandacht gebracht van het samenwerkingsverband van provinciale platforms en vrijwilligersorganisaties en ook intern aan de orde gesteld. Er zijn mogelijkheden om het Zeeuwse erfgoed in Europees perspectief op provinciale schaal onder de aandacht te brengen. Eind 2017 wordt duidelijk of er voldoende draagvlak voor een Zeeuwse invulling van het Europees Jaar. Hierbij wordt ook gekeken naar aansluiting met de activiteiten van het samenwerkingsverband, met het activiteitenprogramma van Zeeuwse Ankers en met een gezamenlijke activiteit van de SCEZ en de COVRA.
- 2.5.2 In 2017 is een eerste contact gelegd met de University College Roosevelt om te kijken naar een vorm van samenwerking, waarbinnen het cultureel erfgoed van Zeeland een plaats krijgt in de curricula. In 2018 wordt een verkenning uitgevoerd om zicht te krijgen op de mogelijkheden en de haalbaarheid.

Prestatieveld

3. Beleven

Beleefbaar Zeeland

De specifieke kwaliteiten van Zeeland laten zich het beste ervaren als ze worden beleefd. De provincie is ontstaan in een eeuwenlang samenspel van land en water. Het erfgoed biedt veel aanknopingspunten om die beleving tot stand te brengen, zeker als het wordt gepresenteerd in een brede landschappelijke en ruimtelijke context. Door in te zetten op beleving wordt de positie van Zeeland als provincie waar het goed wonen en recreëren is versterkt.

De SCEZ draagt bij aan het beleven van Zeeland door het erfgoed in zijn volle rijkdom te positioneren en tegelijkertijd te verbinden met natuur en landschap, recreatie en toerisme en met culturele activiteiten. Ze doet dat door het coördineren, ondersteunen en verder uitbouwen van Zeeuwse Ankers, door het organiseren van activiteiten die het publieksbereik voor het erfgoed vergroten, door de verdere ontwikkeling en implementatie van een doorgaande erfgoedleerlijn voor het onderwijs en mogelijk zelfs een erfgoedbeleeflijn voor iedere Zeeuw, en door het ontwikkelen en uitvoeren van projecten die bijdragen aan de beleving van het erfgoed.

3.1 Zeeuwse Ankers

Zeeuwse Ankers verbindt de inwoner en toerist met de verhalen van Zeeland. Ontdekking en beleving van het erfgoed en het landschap staan centraal. Zeeuwse Ankers valt uiteen in drie onderdelen: het digitale platform www.zeeuwseankers.nl, ankerplaatsen en anker netwerk. Zeeuwse Ankers kent een bestuurlijk overleg en een kernteam waarin afspraken worden gemaakt over werkresultaten en verdere ontwikkeling. Hierin zijn Provincie, SCEZ, ZB, ZM, ZA, HZL, SLZ en VVV Zeeland vertegenwoordigd. De Provincie vervult de rol van voorzitter en de SCEZ die van coördinator en uitvoerder van een deel van de werkzaamheden.

In 2017 heeft de Provincie individuele gesprekken gevoerd met de directeuren van de samenwerkingspartners en hen gevraagd naar de bijdrage van hun organisaties aan Zeeuwse Ankers met ingang van 2018. De afspraken daaromtrent worden vastgelegd in prestatieafspraken bij de subsidiebeschikking.

De werkzaamheden voor 2018 worden vastgelegd in een werkplan, waarover in kernteam en bestuurlijk overleg afspraken worden gemaakt. In het werkplan wordt ook aandacht besteed aan de rol- en taakverdeling van de samenwerkende organisaties. Onderwerpen die aan bod komen zijn vernieuwing van de ICT (CMS, functionaliteiten), aansluiting bij andere provinciale portals, aansluiting bij toeristische campagnes en dergelijke, de 'look&feel' van de website en meertaligheid.

De SCEZ is uitsluitend verantwoordelijk voor de uitvoering van de eigen werkzaamheden.

Dit onderdeel sluit aan bij actiepunt ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultureel erfgoed).

- 3.1.1 Uitvoering geven aan het coördinatorschap, waaronder het voorbereiden en notuleren van vergaderingen van het kernteam (4) en het bijdragen aan het voorbereiden van het bestuurlijk overleg (1).
- 3.1.2 Inhoudelijk beheer en actualisering van www.zeeuwseankers.nl. Dit valt uiteen in: plaatsen van items in agenda (10 nieuwsitems en 100 vermeldingen), plaatsen en redigeren van content van derden (verhalen en video's), het aanleveren van content (100 verhalen), de uitgave van digitale nieuwsbrieven (4) en het organiseren en coördineren van activiteiten bij ankerplaatsen en tijdens de Erfgoeddag in het Landschap. Activiteiten worden georganiseerd samen met provinciale en lokale partners. Uitgave van nieuwsbrieven en de organisatie en coördinatie van activiteiten is deels afhankelijk van de inzet van een Erfgoedtalent.
Waar mogelijk wordt vanuit Zeeuwse Ankers bijgedragen aan het vergroten van het publieksbereik in Zeeland van landelijke publieksactiviteiten als de Nationale Museumweek, Open Monumentendag, en de Maand van de Geschiedenis.
- 3.1.3 Uitbreiding van het netwerk van ankerplaatsen met minimaal 3 ankerplaatsen (Middelburg, Hulst, Kapelle). De financiering van de ankerplaatsen gaat buiten de IKS om.
- 3.1.4 Uitbreiding van het netwerk van anker netwerk met 50 schildjes.

3.2 Open Dag

Tijdens de Open Dagen van de SCEZ wordt een breed publiek bij het werk van de SCEZ en het erfgoed betrokken. Doel is het draagvlak voor de SCEZ en het erfgoed te vergroten door bezoekers in en bij Het Schuitvlot informatie en beleving te bieden. Indien mogelijk wordt aangesloten bij landelijke thema's en initiatieven (Open Monumentendag, Nationale Archeologiedagen) of een bepaalde actualiteit. In eerdere jaren stonden monumenten en archeologie centraal. In 2018 wordt gekeken naar een meer erfgoedbrede invulling.

3.2.1 Organisatie van een Open Dag in september of oktober.

3.3 Erfgoeddag in het Landschap

De Erfgoeddagen in het Landschap zijn een initiatief van SCEZ, HZL en SLZ. Centraal staat de beleefbaarheid van erfgoed, natuur en landschap in hun onderlinge samenhang. In 2017 is geëxperimenteerd met een Erfgoeddag in het Landschap op meerdere locaties. De eerste 3 manifestaties waren geconcentreerd op 1 locatie. Evaluatie met de samenwerkingspartners vindt eind 2017 plaats. Dan zal ook worden gekeken naar het gewenste format voor 2018. Erfgoeddagen zijn vanaf 2015 beperkt tot de middag. In de ochtend zijn tot nu toe 'inspiratiebijeenkomsten' vanuit Zeeuwse Ankers (2015, 2016) of een 'contactdag' (vanuit het samenwerkingsverband vrijwilligersorganisaties (2017) georganiseerd. Indien mogelijk wordt voor de Erfgoeddag in het Landschap aangesloten bij landelijke, provinciale of regionale thema's en initiatieven. Over de coördinatie en taakverdeling van de Erfgoeddag in het Landschap worden jaarlijks afspraken gemaakt met HZL en SLZ. De SCEZ is uitsluitend verantwoordelijk voor de uitvoering van de eigen werkzaamheden.

3.3.1 Mede-organisatie van de Erfgoeddag in het Landschap in september of oktober.

3.4 In 't Zeêuws

Onder de noemer 'In 't Zeêuws' heeft de SCEZ zich afgelopen jaren gericht op culturele uitingen in de Zeeuwse streektaalen. Het ene jaar is als evenement 'Zing Zeeuws' georganiseerd (waarin het schrijven en musiceren van Zeeuwse liedteksten centraal staat) en het andere jaar 'Uitgesproken Zeeuws' (waarin poëzie en verhalen centraal staan). Waar mogelijk zullen komen jaren vervlechtingen met andere vormen van Zeeuwse volkscultuur (ambachten, tradities) worden opgezocht. In 2017 bleek onvoldoende draagvlak voor 'Zing Zeeuws'. Een in het najaar van 2017 gestarte evaluatie moet uitwijzen of de formule moet worden herijkt.

3.4.1 Organisatie van een evenement 'In 't Zeêuws', gekoppeld aan de Wereldverteldag van 20 maart.

3.4.2 Verkenning naar de mogelijkheden van een nieuw multidisciplinair festival rond (streek)taal, volkscultuur, kunst, ambacht, klederdracht en tradities, dat vanaf 2019 kan worden georganiseerd.

3.4.3 Ontwikkeling van de web- en smartphoneapplicatie Stemmen/Stimmen. Die app bestaat uit 3 modules: een voorspellinggame, een picture-task game en een kaart waar mensen naar opnames van talen en dialecten kunnen luisteren en zelf hun eigen verhalen kunnen opnemen en plaatsen. Realisatie mede afhankelijk van externe financiering.

3.4.4 Verkenning van uitgave van een populaire dialectatlas over de Zeeuwse dialecten met informatie over het Zeeuws, gecombineerd met dialectkaarten die zowel in gedrukte vorm als in digitale vorm (via Zeeuwse Ankers) beschikbaar worden voor een breed publiek.

3.5 Doorgaande leerlijn en 'erfgoedbeleeflijn'

De SCEZ ontwikkelt een doorgaande leerlijn erfgoededucatie (van primair tot en met hoger onderwijs). Hierbij wordt de aansluiting gezocht bij de vanuit de Centra voor Cultuureducatie te ontwikkelen leerlijn cultuureducatie. Dit maakt onderdeel uit van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020. In 2017 is hiervoor afgestemd met Cultuurkwadraat en zijn aanzetten gedaan.

Eind 2017 wordt de door de SCEZ uitgevoerde verkenning naar de ontwikkeling van een 'erfgoedbeleeflijn' afgerond. Hierbij is ook gekeken naar vergelijkbare initiatieven in andere provincies, waaronder de

Erfgoedlijnen van Zuid-Holland en het strategisch narratief voor Drenthe. De resultaten daarvan zijn bepalend voor de verdere doorgang en/of ontwikkeling.
Dit onderdeel sluit aan bij de actiepunten ? en ? van het *Uitvoeringsprogramma cultuur 2018* (Cultuureducatie).

- 3.5.1 Advisering en ondersteuning bij de verdere ontwikkeling en implementatie van een doorgaande leerlijn erfgoededucatie voor het primair onderwijs in Zeeland.
- 3.5.2 Advisering en ondersteuning bij eventuele verdere ontwikkeling en implementatie van een 'erfgoedbeleeflijn' voor alle Zeeuwen.

3.6 Projecten

De SCEZ onderneemt initiatieven en ontwikkelt projecten en activiteiten die bijdragen aan de beleving van Zeeland voor inwoners en toeristen en die bijdragen aan de beleving van het erfgoed. In voorkomende gevallen draagt de SCEZ bij aan de uitvoering van die projecten. In 2018 wordt uitvoering gegeven aan 2 projectideeën.

- 3.6.1 Eind 2017 heeft de SCEZ positief gereageerd op een verzoek om mee te denken over een grensoverschrijdend project 'Zwinstreek zonder grenzen', waarin verschillende partijen in Oost- en West-Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen de verbinding leggen tussen natuur, landschap, erfgoed en geschiedenis. Beleving staat hierin centraal. Het project wordt begin 2018 verder verkend en bij positieve ontwikkeling in het najaar van 2018 in uitvoering gebracht.
- 3.6.2 De European Route for Industrial Heritage (ERIH) biedt mogelijkheden voor Zeeuws initiatieven. In 2018 wordt gekeken naar de mogelijkheden van een grensoverschrijdende route (Vlaanderen, Zeeland). Deze verkenning wordt uitgevoerd samen met ERIH, de industriemusea, VVV Zeeland en Holland Route. Hiermee wordt ingezet op toeristische ontsluiting van specifiek erfgoed.

4. Begroting 2018 per prestatieveld

Toelichting

De opbrengsten van de SCEZ bestaan in hoofdzaak uit subsidies en bijdragen (voornamelijk de Integrale Kosten Subsidie van de Provincie Zeeland) en eigen inkomsten (voornamelijk opdrachten Monumentenwacht en betaalde dienstverlening). De kosten bestaan voor het merendeel uit personeelskosten en huisvestingskosten. De SCEZ heeft in 2018 nog te maken met een negatief resultaat als gevolg van twee achtereenvolgende bezuinigingstaakstellingen. In totaal is de subsidie van de Provincie over de jaren 2010-2016 met € 583.000 verminderd. Het negatieve resultaat kan worden gedekt uit de algemene reserve.

Begroting

	Beschermen	Benutten	Beleven	Totaal 1)	Betaalde dienstverlening 2)	Begrotingsresultaat SCEZ 3)
Prestatieveld Subsiabiabele kosten	1.698.870	514.364	427.289	2.640.523	120.434	2.760.957
Opbrengsten	<u>303.756</u>	<u>79</u>	<u>65</u>	<u>303.900</u>	<u>158.617</u>	<u>462.517</u>
Saldo	<u>1.395.114</u>	<u>514.284</u>	<u>427.224</u>	<u>2.336.623</u>	<u>-38.183</u>	<u>2.298.440</u>
Subsidie Provincie				<u>2.211.822</u>		2.211.822
Totaal	<u>-1.395.114</u>	<u>-514.284</u>	<u>-427.224</u>	<u>-124.801</u>	<u>38.183</u>	<u>-86.618</u>

Subsidiepercentage 83,76%

Ad 1)

Dit betreft de verdeling van kosten en opbrengsten naar de onderscheiden prestatievelden gekoppeld aan de integrale kostensubsidie 2018.

Ad 2)

Het onderdeel Betaalde dienstverlening betreft werkzaamheden die plaatsvinden buiten het bezwaar van de integrale kostensubsidie.

Ad 3)

Het begrotingsresultaat van de SCEZ over 2017 bedraagt negatief € 86.618,- en is opgebouwd uit een tekort op de integrale kostensubsidie (- € 124.801,-) en een overschot op het onderdeel betaalde dienstverlening (€ 38.183,-). Het negatieve begrotingsresultaat wordt gedekt uit de Algemene Reserve.